

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2024-04-23

Rapport från Slutförvarsorganisationen till Kommunfullmäktige

Perioden 2023-02-13 - 2024-06-18

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Den 27 januari 2022 meddelade regeringen tillåtlighet enligt miljöbalken och tillstånd enligt kärntekniklagen för SKB:s ansökan om att bygga en inkapslingsanläggning i Oskarshamns kommun och ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark. Besluten finns att läsa på **regeringens hemsida**.

I juni 2023 lämnade SKB in dels en kompletterande ansökan och dels en begäran om tillstånd enligt *miljöbalken* (med villkorsförslag mm) till Mark- och miljödomstolen. Två remissomgångar har genomförts sedan dess. Sista dag att lämna synpunkter i den andra omgången var den 12 februari 2024. Östhammars kommuns yttranden finns att läsa på **kommunens slutförvarswebb**.

SKB lämnade den 27 mars in bemötanden av inkomna synpunkter. Mark- och miljödomstolen har därefter gett övriga parter, remissinstanser med flera möjlighet att senast den 15 maj 2024 inkomma med synpunkter.

Den 27 mars lämnade domstolen besked om justerad tidplan för den fortsatta tillståndsprövningen. Huvudförhandlingen, som enligt tidigare tidplan skulle hållas under vecka 21 (20-24 maj), är framskjuten till september (vecka 38-39). Enligt den nya tidplanen kommer domstolen meddela sitt avgörande i oktober-november 2024.

Utöver lagakraftvunnet tillstånd enligt miljöbalken från Mark- och miljödomstolen krävs, enligt *kärntekniklagen*, även godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten innan verksamheten får påbörjas.

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav den 21 december 2022 SKB tillstånd enligt *miljöbalken* för fortsatt drift och utbyggnad av det befintliga slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark. Frågan om villkor för utsläpp till vatten har skjutits upp under en prövotid. SKB ska senast två år efter att bergarbeten för SFR har påbörjats lämna in redovisning och förslag på åtgärder och villkor till domstolen som därefter har att fastställa slutliga villkor även för utsläpp till vatten.

I prövningen enligt *kärntekniklagen* återstår flera steg i den så kallade stegvisa prövningen. Innan utbyggnaden av själva slutförvaret får påbörjas krävs ett godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten. SKB lämnade i april 2023 in en ansökan till myndigheten. Den mest omfattande delen av ansökan utgörs av en preliminär säkerhetsanalys (PSAR). Mer information finns på **SKB:s hemsida**.

Övrig aktuell information

Ny generaldirektör för Strålsäkerhetsmyndigheten

Michael Knochenhauer, som varit tillförordnad generaldirektör för Strålsäkerhetsmyndigheten sedan våren 2023, utsågs i februari till ny generaldirektör. Hans förordnande sträcker sig fram till december 2026.

Kartläggning av omhändertagande av radioaktivt avfall från icke-kärnteknisk verksamhet

Regeringen gav den 28 mars Strålsäkerhetsmyndigheten i uppdrag att kartlägga omhändertagandet av radioaktivt avfall från icke-kärnteknisk verksamhet (exempelvis forskning, sjukvård och industri) genom en nulägesanalys. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2024. Mer information samt uppdragsbeskrivning finns på **regeringens hemsida**.

I dagsläget saknas ett heltäckande nationellt system för omhändertagande av allt radioaktivt avfall som uppkommer i Sverige. Radioaktivt avfall från icke-kärnteknisk verksamhet omhändertas idag i huvudsak genom kärnkraftsindustrins avfallssystem för radioaktivt avfall, det vill säga genom SKB:s slutförvarssystem.

Strålsäkerhetsmyndigheten bjuder in till informationsmöte om kärnavfallsfrågor

Strålsäkerhetsmyndigheten anordnar den 10 april ett informationsmöte om kärnavfallsfrågor. Under mötet ger representanter för myndigheten översiktlig information om det arbete som pågår på myndigheten kring radioaktivt avfall. Mer information finns på **Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida**.

Finansiering av kommuners arbete med slutförvarsfrågor – förslag på ändringar i finansieringslagen

I juni 2021 tillsatte dåvarande Miljödepartementet en utredning om långsiktig finansiering av kommuners och ideella föreningars medverkan i frågor om slutförvar. Utredningen redovisades i en promemoria i juli 2022 och skickades därefter på remiss. Östhammars kommuns remissvar finns att läsa på kommunens **slutförvarswebb**.

I november 2023 lämnade regeringen över en proposition till riksdagen om finansiering av kommunernas medverkan i slutförvarsfrågor. Enligt information på **riksdagens hemsida** planeras beslut att fattas den 15 maj 2024.

I propositionen föreslås att berörda kommuner framöver även ska ges möjlighet till ersättning från Kärnavfallsfonden för att delta i den stegvisa prövningen, för att granska SKB:s program för forskning, utveckling och demonstration (Fud) och för att delta i samråd om lokala miljöfrågor (dialogforum). Regeringen gör även en del förtydligande, bland annat gällande att kommunernas möjlighet till ersättning för information till allmänheten avser samtliga befintliga och planerade slutförvar.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på **SKB:s hemsida**. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb, podcast och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i prövningarna.

I podcasten **Bergrummet – en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun** kan du höra om vad som är aktuellt i slutförvarsfrågorna. Om du har önskemål på något ämne som du vill att vi tar upp finns det ett formulär för det längst ner på sidan där podden finns.

På hemsidan kan du även anmäla dig till **Slutförvarsenhetens nyhetsbrev**.